

KOJETŇNSKÝ KULTURNÍ KALENDÁŘ

DUBEN • 1973 •

POCHVALNĚ I KRITICKY

Měsíc duben je měsícem jarního úklidu. Lidé si dávají do pořádku své domácnosti, uklízejí domky, zahrádky i okolí domů. Pro Městský národní výbor je měsíc duben nástupem do hlavních akcí při výstavbě a úpravě zařízení našeho města podle volebního programu na tento rok. A jistě každý dobře ví, že převážná část plánovaného díla je zařazena do akce "Z", při níž se počítá s pomocí obyvatelstva. Součástí plánů je starost o pěkné prostředí a vzhled našeho města. Není toho málo: čistota ulic, úprava veřejných prostranství, parků, výsadby zeleně aj. Několik zaměstnanců MěstNV by na tyto úkoly zdaleka nestačilo. Očekáváme, že pomohou občané, společenské organizace, školy, závody jak to všichni přislíbili ve svých závazcích na počest Vítězného února. Chtěli bychom mít na l. máje město pěkné, čisté, upravené. Práce na těchto úkolech je dobrovolná, práce navíc, která vyplývá z morálních pohnutek občanů jako příslušníků města, z toho, že chceme žít v pěkném životním prostředí. Je to akce označovaná písmenem "S" - to je akce sobě, pro nás, pro naše město, prospěch z ní máme všichni.

Dovoluji si na okraj tohoto problému připojit několik poznámek, neboť zlepšování životního prostředí, otázka materiální kultury, se dotýká velmi silně celkového problému kultury a kulturní vyspělosti našich občanů.

Kdo žije v Kojetíně delší dobu, musí přiznat, že se město za poválečné období změnilo k lepšímu velmi podstatně. Zmizely blátivé cesty, vybudovaly se chodníky, je upraveno náměstí, vyrostlo celé sídliště, byly vybudovány parky nebo doznaly značného zlepšení, vjezdy do města zdobí zahrádky, máme pěkný stadion, koupaliště, a mnoho dalších věcí. To je všesko dokladem dobré vůle občanů, kteří pomohli.

Je to svědectvím i cílevědomé práce Městského národního výboru a některých pracovníků, kteří řeší úpravu města i s estetickým citem. Zřízením zelených pásů v některých ulicích přispělo k jejich vzhledu. Konečná úprava ulic je jistě odvislá od vybudování kanalizační sítě, která poruší dnešní stav. Avšak už dnes mají občanské výbory ve spolupráci s aktivem pro zlepšování životního prostředí možnost usilovat o jednotnou úpravu ulic po vzájemné dohodě s občany.

Z životní a estetické potřeby si člověk odedávna sázel stromy u svého obydlí, zřizoval zahrádky s květinami, výšivkou zdobil svůj šat. S podivem můžeme sledovat i v našem městě, jak někdo ve zdánlivě nevhodných podmínkách dovede zkrášlit např. pusté místo u zdi úzkým pruhem aksamitníků, jiný zase nedokáže za celý rok pokosit nebo vykopat lopuchy a lebedu ze zeleného pásu před domem, který tam zřídil MěstNV. Není to jeho povinností, nařídít to v žádném případě nemůžeme. Společenské vztahy však nejsou jenom zákazy a příkazy.

Je potěšitelné, že si občané upravují své dvorky a zadní zahrádky. Ale ne všichni. Kdybychom se z výšky podívali, jak to za některými domky vypadá, shlédli bychom ještě hodně nedostatků: zlámané plochy, na nich rozbité hrnce, smetiště, nepořádek. Milosrdný kaštan svým listím nebo sníh zakryje nedostatky, ale jak listí opadne a sníh roztaje, objeví se celá hrůza ve své nahotě. A přece by stačilo bez velkého nákladu udělat na dvorku pořádek, vyházet zbytečnosti, vysypat chodníček pískem, zřídít kousek trávníku s keřem či květinou a povstal by pěkný koutek, kde si člověk může usednout, přečíst noviny, pobesedovat, odpočinout. Téměř v každém časopise jsou zveřejňovány návody na úpravu obytných dvorků, zahrádek. Nemusí se realizovat v takové bohatosti. I v Kojetíně lze vidět příklady, které možno následovat. Kdo chce, jistě je nalezne a podívá se. Jed-

nou z příčin, proč člověk vyhledává kulturní vyžití v hospodě u sklenice piva, je nevlídné a odpuzující prostředí, které ho obklopuje.

Stavební bytové družstvo občanů vykonalo záslužnou práci jak pro město, tak pro družstevníky samé. Mnozí družstevníci přišli do nového bytu z nuzných, stísněných podmínek. Zpravidla si zařídili byt novým nábytkem, okolní prostor sídliště upravili a vysázeli zelení. Je nesporné, že nové, lepší podmínky mají bezprostředně kladný vliv na život družstevníků samých. Ale neděje se tak automaticky a neplatí to ve všech případech. Problém je složitější, přeměna vědomí člověka a jeho životního stylu je úkol dlouhodobější. Vedení družstva sleduje i tuto otázku tím, že v rámci své samosprávy, ustavilo svou vlastní kulturní komisi. Není rozhodující, aby komise vyvíjela samostatnou činnost za každou cenu. Velikým přínosem by už bylo, kdyby dovedla zainteresovat družstevníky na kulturních akcích celoměstského charakteru, které organizuje např. Osvětová beseda, kde bychom potřebovali na některých podnicích zvýšit návštěvnost. To však platí pro všechny společenské organizace, závodní kluby a jiné skupiny. Zmiňuji se o tom v souvislosti se SBDO proto, abych ukázal, že materiální podmínky se odrážejí ve vědomí a životě lidí. I celkové zlepšování podmínek našeho města nachází odezvu v aktivní pomoci a účasti lidu na věcech veřejných.

Podíváme-li se do našich domovů, budeme až překvapeni, jak se zlepšila kultura bydlení a vybavenosti bytů různým zařízením. Na zdi uvidíme často vkusný obraz, fotografii, na nábytku vázu nebo nějakou plastiku. I zde je možno zlepšovat vkus a zvyšovat estetické citění lidí. Jistě si každý do svého bytu zavěsí obrázek, který se mu líbí, nebo k němu má blízký vztah. Ale i v našem sklenářství se rámcje dosti produkcí méně esteticky vhodných nebo i zcela

kýčových. Občané by se měli poradit. Nebojme se použít dobré umělecké reprodukce, když originál se nám zdá drahý. Osvětová beseda pořádá výstavy různého druhu, kterými chce napomáhat k estetické výchově našich občanů.

Ještě jednoho problému se chci dotknout. Lecd kdy bývá předmětem diskuse i kritiky u našich občanů. Jedná se o výzdobu našeho města sochami, pomníky. "Vyhazujete zbytečně peníze, spravte raději cestu, zaříďte něco užitečnějšího", tak slýcháváme. I když takový názor je z individuálního pohledu a konkrétní situace toho či onoho občana pochopitelný, nemohu s ním souhlasit. Otázka estetizace našeho životního prostředí nabývá v dnešní době na důležitosti a je zdůrazňována i nejvyššími stranickými a státními orgány. Socialistického člověka si představujeme vnitřně i vnějšně kultivovaného, který má vytříbený estetický vkus a má nejen hmotné, ale i kulturní a estetické potřeby. Socha nebo jiná plastická výzdoba patří do našeho sídliště, jako tam patří strom, jako květina na balkon, aby porušila strohost linie panelového domu, aby oko se mělo na čem zastavit. Je jeho nepostradatelným doplňkem. I v minulosti stavěl lid sochy a měl přitom blátivé cesty. Motivace zde byla ovšem jiná. Dnes však doplňujeme naše sídliště sošnou výzdobou z potřeb socialistického člověka, nejenom z důvodů čistě estetického, ale pro její myšlenkový obsah, kterým k nám promlouvá. Ať již se vztahuje k významné dějinné události, k význačné osobnosti našeho národa, anebo proto, že sděluje určitou hodnotu společensko etickou. V tom smyslu je nutno chápat nadhozenou otázku. A budme rádi, že jsou mezi námi lidé, kteří se o výzdobu našeho města i v tomto směru starají.

Ludvík Ondruch

VÝZNAMNÁ VÝROČÍ A JUBILEA OBČANŮ NAŠEHO MĚSTA

V měsíci březnu 1973
se dožili

paní	Růžena	Kochánková	87 let
pan	Josef	Slavík	87 let
pan	Josef	Švrček	86 let
paní	Marie	Havelčíková	85 let
pan	Ignác	Kratochvíl	85 let
pan	Jan	Valenčík	85 let
paní	Marie	Šťastníková	84 let
paní	Josefa	Kálovská	82 let
pan	František	Kudelňák	82 let
paní	Františka	Schoberová	81 let
paní	Marie	Hanáková	80 let
paní	Josefa	Chalánková	80 let
pan	Alois	Skácel	80 let

Bla hop ř e j e m e ! !

Z DĚJIN KOJETÍNA

1. dubna 1644

se Kojetín znova vzpomínával z hrůz třicetileté války. Od Olomouce táhl oddíl švédské armády pod vedením Wrangela přes Kojetín - ke Kroměříži, kterého se tento den náhlým přepadem zmocnil. Švédská posádka vytrhla koncem března z Olomouce, když se podařilo švédskému generálovi Torestensenu zatlačit císařského generála Waldštejna od Olomouce k Brnu. Švédové nebyli tehdy v Kojetíně asi naposledy, poněvadž v srpnu 1647 byla Kroměříž znova od Švédů vydrancována a Kojetín jistě byl také nějakým švédským oddílem navštíven.

3. dubna 1503

převáděla paní Johanka z Krajku a na Mladé Boleslavi, matka Adama z Cimburka, po jehož smrti dědila také Kojetín, všechna svá práva a zápisy na Kojetín na pana Viléma z Pernštejna. V listinách se uvádí u Kojetína také ves Popůvky, která od té doby zůstala při Kojetíně až do zrušení poddanství. V Popůvkách, které byly původně manským statkem pražského arcibiskupa, byly tehdy dva dvory, rybníky, potoky a orané a neorané role.

22. dubna 1744

přechází statek kojetínský na Marii Terezii provdanou kněžnu z Oettingen-Spielberku, která jej zdědila po své matce Marii Alžbětě, vévodkyni šléšvicko-holštýnské, se kterou měla obec města Kojetína mnohé tahanice kolem potvrzení městských výsad. Uvidíme ještě, jak Kojetín měnil často své majitele a jak byl vlastně jen zbožím, se kterým pánstvo obchodovalo.

24. dubna 1421

se mluví o Kojetíně v souvislosti s potvrzením výsad města Olomouce králem Zikmundem jako císařem římským. Mezi jinými výsadami král potvrdil i tu, že měšťané olomoučtí mají být osvobozeni od všech mýt a cel v Litovli a v Kojetíně. Toto osvobození od placení mýtného v Kojetíně a rovněž i v Litovli je však doloženo již z roku 1291 z dokumentu krále Václava II. V té přemyslovské době byl Kojetín trhovým městečkem a statkem pražských arcibiskupů s mostem a mýtem na řece Moravě.

24. dubna 1673

rozmožil Ferdinand Julius hrabě ze Salmu a Neyburku nad Innem, který byl tehdy pánem Kojetína, artikuly cechu krejčovského. Tento cech krejčovský byl v té době jeden z osmi cechů, které byly v Kojetíně. A připomeňme si jen, jak jsme již o tom mluvili, že cech krejčovský byl povolen v roce 1538 a jeho artikuly obnoveny v roce 1560.

WZNAČNÁ AKCE V MĚSÍCI DUBNU

V neděli dne 8. dubna v 9 hodin, bude se konat v sále Kulturního domu Kojetín, veřejná členská schůze M.O. Českého svazu protifašistických bojovníků, v rámci celostátní akce "Mezinárodní dny odboje". I u nás tato akce proběhne, jako celoměstská, již se zúčastní celá Národní fronta. Její ideový obsah je naplněn zachováním nikdy nesmazatelné dnes již historické doby, našeho ponížení a našeho vítězného boje za osvobození. Nikdy nesmí být zapomenuto hrdiného odboje nejlepších synů a dcer našeho národa. Nikdy nesmí být zapomenuto obětí tohoto boje na životech, které ústy Jul. Fučíka k nám volají: LIDÉ BDĚTE!

Jan Hlobil

SLOVO K RODIČŮM

STAREJME SE O DOBRÝ DENNÍ ROZVRH PRO DĚTI

Už u Komenského nacházíme rozdělení dne na 8 hodin práce, 8 hodin vnějšího zaměstnání /sem patří péče o zdraví, jídlo, oblékání, zotavení/ a 8 hodin spánku.

Mezi způsoby, jak trávíme volný čas a jak vykonáváme práci, jsou těsné vztahy. Povaha člověka se neformuje jen při práci, nýbrž i v době volna. Tu se vytvářejí vlastnosti, které se nakonec projevují při práci.

Proto je důležité učit a zvykat naše děti ušlechtilým činnostem, které nejen plně zaujmou, ale které jsou i na prospěch jejich zdravému růstu tělesnému i duševnímu. Rodiče by se měli zajímat o to, co jejich děti v mimoškolní době dělají a správně usměrňovat náplň jejich volného času. Návyk některých dětí toulat se zbytečně po ulicích - a třeba i ve večerních hodinách - a nepřipravovat se na vyučování, patří ke škodlivým návykům. Nejúčinnějším prostředkem proti toulání dětí je péče o správný rozvrh času, ve kterém se pamatuje na pobyt na čerstvém vzduchu, ale i na dobu určenou pro přípravu do školy. Samozřejmě, že tento rozvrh nejde stanovit tak přesně jako ve škole. Je možné zachovat takový postup, že dítě po příchodu ze školy si nejprve odpočine /umyje nádobí, jde nakoupit či pomůže doma jinou maličkost/, pak dělá úkoly, potom jde mezi děti na hřiště a pod. Pro jednotlivé úkoly je třeba stanovit i přibližnou dobu, která se podle okolností mění.

Ve správném rozvrhu dne není místa pro denní ani pro večerní toulky. Dítě musí pokládat za samozřejmé, že večer musí být doma. Je tak chráněno před výchovnými škodami, které je mohou na ulici

potkat a potom pobytem mezi členy rodiny je umožněno, aby se uplatňoval vliv rodinné výchovy. I když jsou oba rodiče zaměstnaní, musí vědět, co jejich děti dělají ve volném čase.

D. Salajová

KDO VEDE CVIČENÍ V SOKOLE

/pokračování/

Nejlépe navštěvované cvičební hodiny v TJ Sokol Kojetín jsou cvičební hodiny žaček. Cvičí ve dvou odděleních a v každém bývá 40 - 50 děvčat. Plná tělocvična.

Oddělení vedou nejzkušenější cvičitelky jednoty s. Mir.Kopřivová, učitelka II. ZDŠ Kojetín a s. Karla Kuřová, profesorka tělesné výchovy, která učí na gymnasiu v Přerově. V odpovědné cvičitelské práci jim pomáhají Jar.Mračková a Jar. Škroníčková, cvičitelky III. třídy, dále Jar.Takáčová, Jitka Kramářová a Věra Mračková. Od prázdnin přibýly k nim s. Alena Berglová, učitelka II.ZDŠ a střídavě do cvičení docházejí s. V.Ševčíková, učitelka II.ZDŠ a Vl.Altmanová a Ivana Oulehlová, které se připravují na cvičitelskou školu v letošním roce.

Dobře si vedou i dorostenky. Vede je zkušená cvičitelka Lud.Trávníčková, učitelka zvláštní školy v Kojetíně, členka pléna OV ČTS Sokol a s. Jar.Juřenová, náčelnice tělocvičného odboru, členka OV ČTS Sokol a OV ČTO v Přerově. Pomáhá jim Hana Borovková.

I žen se schází v tělocvičně velmi pěkný počet. Vede je náčelnice Jar. Juřenová a Jana Večerková, která s nimi provádí oblíbenou pohybovou výchovu. Obě jsou cvičitelkami II. třídy.

Ženy si vedou velmi dobře. Ale ti muži! O těch zase příště.

Lubomír Juřen

JAZYKOVÝ KOUTEK

Žákům ve škole a často i dospělým dělá dosti velké potíže psaní velkých či malých písmen u názvů veřejných institucí či podniků, a tímž běžně přicházejí do styku. Situace však zde není tak složitá, jak by se na první pohled zdálo. Je nutno uvědomit si, že v obecných názvech institucí, jako např. místní národní výbor, píšeme písmeno malé. Víme-li však, o který místní národní výbor jde /to znamená uvedeme-li název obce/, pak již nejde o název obecný, nýbrž vlastní, tedy u prvního slova tohoto několikařadného názvu musíme napsat velké písmeno. Velké písmeno si pochopitelně podržuje i vlastní jméno obce, které se stalo součástí několikařadného názvu.

Uvedme nyní několik příkladů:

místní národní výbor - Místní národní výbor v Telči,
městský národní výbor - Městský národní výbor Kojetín
okresní národní výbor - Okresní národní výbor Přerov
jednotné zem.družstvo - Jednotné zem.družstvo v Ivaní
státní statek - Státní statek v Bystřici

Výjimku však tvoří názvy škol. Zde platí pravidlo, že školy základní a střední s malým písmenem, ať je již místně určíme či nikoliv. Naproti tomu školy vysoké píšeme vždy s písmenem velkým bez ohledu na to, zda jsou či nejsou místně určeny.

Uvedme nyní několik příkladů:

základní devítiletá škola - základní devítiletá škola v Tovačově; střední průmyslová škola strojní - střední průmyslová škola strojní v Přerově; střední ekonomická škola - střední ekonomická škola v Brně; České vysoké učení technické, Palackého universita - České vysoké učení technické v Praze, Palackého universita v Olomouci.

Milan Tempír

zveme vás...

- na veřejné schůze MěstVKŠČ, MěstNV a MěstVNF, které se budou konat -
v obvodu UO č.1 v pondělí 16.4.1973 v 18,30 hod.
v zasedací síni cukrovaru,
v obvodu UO č.2 v pondělí 16.4.1973 v 18,30 hod.
v sále Kulturního domu,
v obvodu UO č.3 ve středu 18.4.1973 v 18,30 hod.
v sále Kulturního domu,
v obvodu UO č.4 ve čtvrtek 19.4.1973 v 18,30 hod.
v sále Kulturního domu,
- na PŘEDNÁŠKY v rámci cyklu "Nad mapou světa" ve čtvrtek 12.4.1973 v 18,00 hod. v klubovně Kulturního domu na téma KUBA - přednáší ing. Jiří Pavelka,
ve čtvrtek 26.4.1973 v 18,00 hod. v klubovně Kulturního domu na téma FRANCIE - přednáší prof. Pokorný
- na DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ Hanácké scény Kojetín veselohry Otto Zelenky KOŠILKA ve středu dne 25.4.1973 v 19,30 hod. v sokolovně

KOPANÁ NA STADIONĚ - mistrovská utkání vždy v neděli

1.IV.1973	II. mužstvo s OSP Přerov v 10,00 hod.
8.IV.1973	I. mužstvo se SMŽ Olomouc B v 15,30 hod.
- předzápas dorostu s Čekyní
15.IV.1973	II. mužstvo s Meochemou Přerov B v 10,00 hod.
22.IV.1973	I. mužstvo s Lokomotivou Šumperk v 16,00 hod. - předzápas dorostu s Lokomotivou
29.IV.1973	II. mužstvo se Sokolem Pavlovice v 10,00 hod.

#

XX

Kojetínský kulturní kalendář vydává
Osvětová beseda Kojetín

řídí redakční rada: A. Malý, B. Novotná, L. Ondruch
Dr. F. Řezáč

úprava textu: A. Vočková
titulky: P. Markulček
tisk: Okresní kulturní středisko Přerov
povoleno odborem kultury ONV v Přerově
pod číslem F-6, 015-017, ze dne 24.9.1969

XX